

METALEX

PŮLSTOLETÍ V ZAJETÍ RYCHLOSTI
1969 – 2019

Rezension

MARCEL GAUSE
DAVID BRÁZDA

Halbes Jahrhundert im Banne der Geschwindigkeit M. Gause D. Brázda

Marcel Gause, David Brázda

METALEX - půlstoletí v zajetí rychlosti

Marcel Gause

David Brázda

archiv MTX a archiv Marcela Gauseho

Marcel Gause

Uniprint, s.r.o., Zbuzany 1584, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Vydala MTX, spol. s r.o., Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7

v nakladatelství Sokrates Media, s.r.o., Okrasná 116, 103 00 Praha 10

Všechna práva vyhrazena.

Reprodukce a rozšiřování díla nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez písemného souhlasu společnosti MTX, spol. s r.o. zakázány, s výjimkou případů zákonem výslovně povolených.

MTX, spol. s r.o., Praha, 2019

Marcel Gause, David Brázda, 2019

978-80-907013-3-5

Metalex vlastní jeden z prvních deseti vyrobených monopostů MTX 1-01 národní formule Škoda. Zrekonvoval jej do původního stavu a nyní si jej hýbá jako neodmyslitelnou vzpomínku na průkopnická 70. léta minulého století, kdy neobyčejná zručnost technika i mechanika musela často nahrazovat nedostatek potřebné techniky. Nehledě na to přineslo jejich ohotování brzy křivené výsledky.

MTX 1-01 FORMULE ŠKODA

Pokud bychom měli označit někoho, kdo před padesáti lety zachránil formulový sport pro české okruhy, pak to byl jedinečný Metalex. Zrealizování myšlenky národní formule Škoda a zaplnění osovované výroby provozně nenáročných a cenově dostupných monopostů pomohlo během několika let vybudovat dostatečně početné startovní pole, z něhož postupně vyrůstali špičkoví českoslovenští jezdci po následující dvě desetiletí.

Samoostatně věšce vyřazeného potrubí upravovaného motora Š 110 L, jehož vevrady do jedné koncovky nad zadní nápravou.

Strohy kopal nepovstává příli prostoru, jak byv v závodních automobilech obvyklé.

Nos monopostu MTX 1-01 tvoří tunel pro přívod čerstvého vzduchu k chladicí chladicí kapalině. Dvůlna průduchy v horní části kapotáže odchází ohřívá vzduch mimo prostor chladícího.

FORMULE ŠKODA MTX 1-01

Jednosmý závodní automobil s motorem před zadní nápravou a pohonem zadních kol, ušitý pro závody formule Škoda na okružích a do vzdu.

MOTOR: Upravovaný čtyřdobý, řadový čtyřválec Š 110 L s rozsvětlou 1010 mm, vstřik 72 x 46 mm, zdvihový objem 1057 cm³, stupeň komprese 8,8. Nejvyšší výkon 39 kW/5500 min⁻¹. Nejvyšší točivý moment 8,8. Nejvyšší výkon 39 kW/5500 min⁻¹. Nejvyšší točivý moment 8,8. Nejvyšší výkon 39 kW/5500 min⁻¹. Nejvyšší točivý moment 8,8.

ROZMĚRY, HMOTNOSTI A VÝKONY: Rozměr kol s pneumatikou 1300x175 mm, rozsvět nápravy 2200 mm, světlá výška 970 x 1500 x 880 mm, světlá výška 175 mm. Pohotovostní hmotnost 412 kg, pohotovost 412 kg. Nejvyšší rychlost 180 km/h.

Technischer Beschrieb der Raritäten, wie deren History sind kurz und bündig, fast zu kurz

TERÉNNÍ AUTOMOBIL MTX ŠKODA BUGGY

Závod na pardubické autokrosu trval, uspořádáný v roce 1970, byl pro další vývoj této motoristické disciplíny v Československu přelomový. Ještěže se do té doby v terénu závodilo s více či méně upravenými plechovými automobily, zde se poprvé objevily pravé autokrosový speciály. Byla to MTX Škoda Buggy z pražského Metalexu. Její vývoj od prvních návrhů až ke zhotovení celého vozidla trval pouhé čtyři měsíce a probíhal souběžně s přípravou výroby monopostu MTX 1-01 formule Škoda. Na rozdíl od monopostu se však přes silné jednání s domácími i zahraničními zájmy tento terénní automobil sériově výroby nedočkal. Pro současnost se originální MTX Škoda Buggy nedochovála, vznikaly ale její repliky, z nichž jednu si představitel v konfrontaci s původním speciálem na černošských fotografích v následující kapitole.

TERÉNNÍ AUTOMOBIL dobové snímky originální buggy MTX z roku 1970, po semřmí jednoduššího křivky z terénu, přistup k hrobové části podvozku. Prostor posádky je chráněn oplechovaním svařovaným prostorově konstrukce z osových trubek. Motor, ušitý za zadní nápravou, je upravený podle skupu A2.

MTX ŠKODA BUGGY

Speciální automobil s motorem vzadu, s pohonem zadních kol, ušitý pro závody na autokrosových tratích a jistě v terénu.

MOTOR: Čtyřdobý, řadový, řadový čtyřválec Škoda, upravovaný podle pravidel skupiny A2 s rozsvětlou 1010 mm, vstřik 72 x 46 mm, zdvihový objem 1057 cm³, stupeň komprese 8,8. Nejvyšší výkon 39 kW/5500 min⁻¹. Nejvyšší točivý moment 8,8. Nejvyšší výkon 39 kW/5500 min⁻¹. Nejvyšší točivý moment 8,8.

A photograph of a red and white MTX 1-02 Formula Easter race car parked in a garage. The car is a single-seater open-wheel vehicle with a prominent front wing and large rear wing. It features Michelin tires and a roll-over protection structure. In the background, other race cars are visible, including a red one with a license plate '142' and another with '7915'. The text 'MTX 1-02 FORMULE EASTER' is overlaid in the top left corner.

se rovněž
postarala
prodloužená
kapotáž, která

MOTOR: Upravřený, čtyřlístový, zážehový, řadový čtyřválec VAZ 21011 s mrtvem OHC, vadyový hřdel poháný řetězcem. Vrtání a zdvih 75 x 66 mm, zdvihový objem 1294 cm³, stupeň komprese 8,8. Nejvyšší výkon DIN 55-65 kW/5600 min⁻¹. Blak motoru zá-

ROZMĚRY, HMOTNOSTI A VÝKONY: Rozchod kol vpředu/ vzadu 1325/1365 mm, rozvor náprav 2305 mm, vnitřní rozměry 3720 x 1580 x 1005 mm, světlá výška 1005 mm. Pohotovostní hmotnost 430 kg za 20 l náplně a chladicí kapaliny a olejů.

MTX 1-03 si
dodnes ucho-

ty ty, aby
vzhled. O jeno
nedčasovosti
svedci
skutecnost,
ze i po zve-
dneni produkce
druhe genera-
ce moncopoli
MTX v 80.
letech mi-
nuhého století
se konstruktéři
nakonec vrátili
u nových stro-
jů. Tedy 1-06
k laminátovým
dílům, tvarové
připomínají-
cím slavný
MTX 1-03.

A red Ferrari Formula 1 car, number 16, is parked in a dark garage. The car is viewed from the rear, showing the rear wing and the number 16 on the rear panel. The garage has a dark interior and a window with vertical blinds on the right side.

Kultura i sztuka w miastach regionu 33

[illegible]

Speciální automobil s motorem vepředu a pohánem zadních kol postavený na základě automobilu VAZ 2103, určený pro soukromé skupiny A2/2000 (pouze A2/1800).

MOTOR: Upravený (převrtaný) čtyřdobý, zážehový, řadový, s mosaznými čtyřlístkovými motory VAZ 2103. Zdvihový objem: 1568 cm³. Vrtání a zdvih 79 x 9 mm. Vrtulový rozvud OHK, vačkový řídící v hlavi motoru poháněný řetězem. Nejvyšší výkon 84,6 kW (11500 min⁻¹), nejvyšší točivý moment 142 Nm, nejvyšší otáčky 740 min⁻¹. Stupeň komprese 10,6. Dva dvojité horizontální karburátory Weber 40 DCOE 19. Tlakové oběhové kombinované mazání s nářím, se zdvojnásobením, bez suchého startu.

(1975 - 1976)

[illegible]

ROZMĚRY, HMOTNOST A VÝKONY: Rozvor náprav 2624 mm, vnitřní rozměry 4116x1611x1420 mm, vnější výška 140 mm. Pohotovostní

*Interiéru
sovětského
VAZu 2103
schází
k původnosti
opravdu jen
drobnosti,
způsobené
záslahy
předchozích
majitelů. Ten
současný
trpělivě studuje
dostupnou
literaturu
a vše uvádí
do původního
stavu.*

Metalex - pústoletí v zápetí rychlosti 49

A red Fiat Ritmo 1000 is shown from a front-three-quarter view. The car's hood is propped open, revealing the engine compartment. The rear hatch is also open, showing the interior cargo space. The car is parked on a dirt or gravel surface, with a white wall and some foliage in the background. The license plate area displays 'WEE BAHAMIT'.

Na MTX Roadsteru bylo na první pohled patrné na základě jakého automobilu byl postaven. Přesto novým zpracováním záde a především plátěnou stahovací střechou získal osobitý vzhled s prvky jedinečnosti.

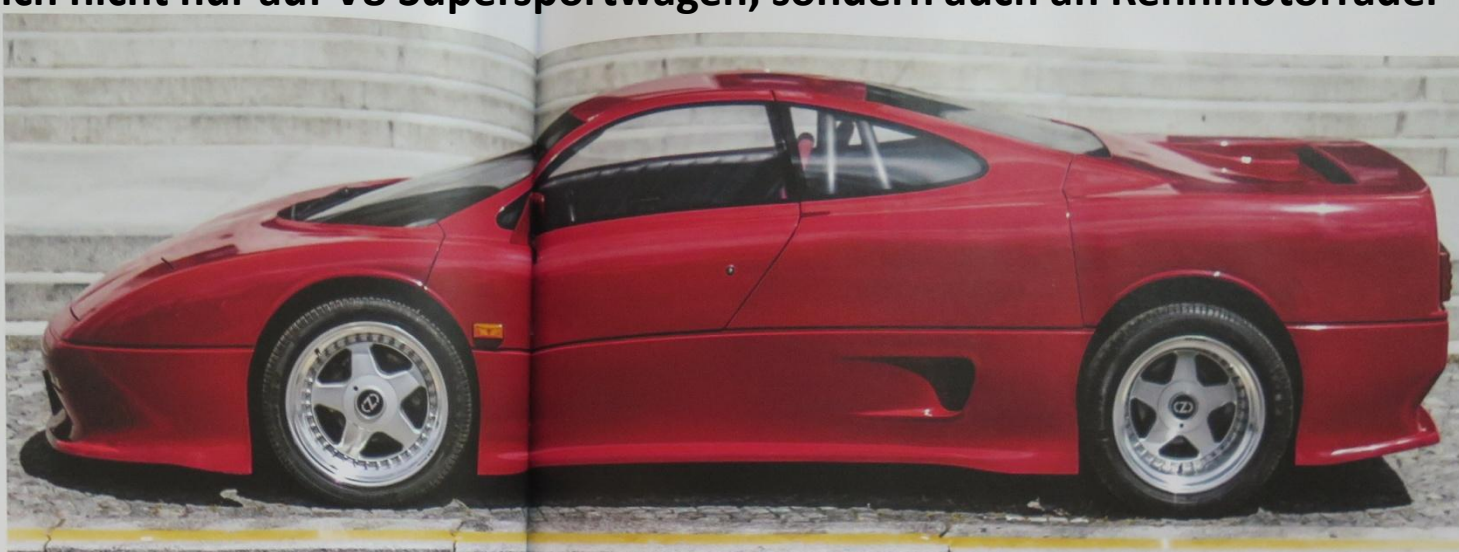
MTX Roadster byl postaven na bázi sériového automobilu Skoda Favorit 135 LS, z jehož čtyřdveřové karosérie zůstaly podvozkovou část a přední kapota až po čelní skla a přední dveře. Zásadní změnou prošla zadní partie, přibýly profilované boky a přední i zadní integrované spolky, navazující plynule na nárazníky. Velká pozornost byla věnována dodatečným vyztužením karoserie celových

i zahraničních zakázek. Tomu odpovídala různorodá úroveň výbavy od základního provedení až po špičkové vybavené interiéry s dvoubarvným, jemně sládkovým čalouněním a potahy z pravé kůže. Na pláni bylo možné také získat motor s výkonem zvýšeným o 10 kW. Produkce automobilu MTX Roadster trvala do roku 1996, během níž bylo vyrobeno celkem 200

A red Volkswagen Rabbit Mk2 is shown from a front-three-quarter view. It has a black roof rack mounted on top. The car is parked on a paved surface with trees and a building in the background. The license plate area displays 'VW Rabbit'.

A side profile of a red Volvo 460 convertible. The car is parked on a light-colored surface, possibly snow or sand, with trees in the background. The top is down, and the rear wheel features a distinctive five-spoke alloy design.

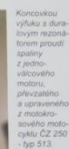
Metalex - půlstoletí v zájmu rychlosti 6

Při přípravě známého vidlicového vzduchem chlazeného osmiválcového motoru s rozvodem 2x2OHC Metalex úzce spolupracoval se závodem Tatra Příbor. Nespornou výhodou motoru Tatra byla jeho schopnost pracovat s bezolovnatým benzinem, takže dodatečná montáž katalyzátoru nezpůsobila žádné problémy.

Palivová nádrž pojme 17 litrů paliva. Otáčkoměr je kalibrován do 12.000 min⁻¹, nejvyšší výkon 32 kW dává motor v rozmezí 10.500 až 11.000 min⁻¹.

Zadní k
je na k
straně o
zeno jedin
brzdov
kotouč
s dvou
tov
tímenem
pravě str
se o pře
točiv
mome
stará fetéz
pře

OKRUHOVÝ MOTOCYKL MTX 3-04

Jednomístný závodní motocykl, určený pro závody na okruzích
řídítko do 250 cm²

(1985 - 1989)

[illegible]

MOTOR: Upravený dvoudobý, zážehový jednoválec CZ 250 (513) s navedením kotoučovým soupátkem. Vrtání a zdvih 70 x mm, zdvihový objem 264 cm³, stupeň komprese 12,2. Nejvyšší výkon 32 kW/10 500 min⁻¹, nejvyšší točivý moment 34,3 Nm/600 min⁻¹. Výšek motoru a hlava válce tlakové odvěty z hliníkové slitiny. Jeden kardanový šlátek, dva ozubené črty. Kardanová odvěta jde do ben-

KAPOTAŽ: Vouvrtý laminátový kryt jízdy s motorem v horní části s převodem, zadní část jednodílná, laminátová, s řádkovacími seřadkami. Na řádkách elektricky ovládaných a leptonův vozů.

ROZMĚRY, HMOTNOSTI A VÝKONY: Rozvor kol 1275 mm, vnější rozměry 1900 x 510 x 1075 mm (výška sedla 890 mm), vnitřní výška 200 mm. Palivová nádrž 17 litrů. Nejvyšší rychlost 220 km/h.